

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

A király mondta!

A nemzetiségi tulzók táborába belesapott a mennykő. Az oláh propaganda és tüntetések elburjánzását kettészakította, szilánkká forgácsolta a derült égből lecsapott villám.

A király mondta! A király szava pedig döntő és nagyfontosságú.

Ti tulzók! Hallottátok-e a király szavát, megértettétek-e jól, mit mondott? A kisdéd-óvási törvényt, melyet minden jó magyar ember örömmel üdvözölt, s mely ellen az oláhok országszerte fészkelődnek, a legmagasabb helyről védelembe fogták. „Remélem, minél előbb törvénynyé lesz s óhajtom, hogy meghozza a várt eredményeket.” E fontos nyilatkozattal nyújtotta ki kezét a király az oláhok részéről megtámadott törvény felé. A király keze messze ér. Elér még hozzátok is rumuny atyafiak és egyetlen vonásával eltörli, elsőpri mozgalmatok nevétséges céljait.

De nézzünk jobban farkasszemmel e mozgólódásokkal. Még a törvény jogerőre selépett, még a főrendiház asztalán hever: már is összeveszerődött itt-ott néhány örült oláh, kik a gyűányagot nyilván Thurn-Szeverinből, az ést pedig Bukarestből veszik kölcsön a „szent” ligától és állást foglalnak el az „erőszakos magyarosítással szemben”. Egyik pápa eszeveszett dühében verdesi mellét, megrázza medve-szakállát és az új törvény ellen agitál, mely szerinte „a nemzeti szabadság legszebb jogait sértette meg”. Egy másik oláh fiskális, kinek a magyar csak akkor jó, mikor fejős tehene lehet, s ki úgy látszik kezeit szívesebben dugja a máséba, elkeseredésében kiönti cpejét ránk, hogy az általunk (oláhok által) fizetett adók a magyar zsebekbe vándorolnak és ezért nem kapunk (már mint ők!) semmit,

hanem e helyett elnyomják (már mint mi!) nemzeti jogainkat.” (Már mint az övéket.)

Az ilyen és ehhez hasonló oktan rágalmak nemcsak határozottan kárhóztatandók, elítélendők, de ezekkel az oláhok visszaélnek a szabad szólás és nyílt véleménynyilvánítás jogaival és ezért egész bátran felléphetünk már egyszer erélyesebb rendszabályokkal is ellenük.

Még ha erőszakos magyarosítási szándék forogna is fenn, még akkor se szabadna zugolódniok és tüntetniök, mert ez nem egyéb, mint nyílt merénylet a magyar állameszme ellen. Más országokban mit tesznek? Poroszország tüzzel-vassal németesíti a lengyeleket, ugyanazt azt teszi az orosz Lithvániában és Bessarabiában. A francia, hogy megszilárdítsa egységes állami létét, az idegeneket mind francziákká teszi. Csak mi nézzük tétlenül, hogy nemzetiségeink miként áskálódnak századok óta ellenünk? Összedugott kezekkel bámuljuk, mint dobálják sárral a magyar állam ezredéves oszlopát? Ezt nem tehetjük, s nem szabad tennünk, mert oly országban, hol az állam-alkotó faj abszolút többségben van, ott azon kell törekedni, hogy az állam nyelve megszilárduljon és minél nagyobb tért foglaljon el, hódítson.

A kisdéd-óvási törvény a térfoglalás egyik alapköve. Valamint a monumentális épületeknél szükség van biztos alapra, hogy az szilárdul álljon és dacoljon a nagy idők viharjaival: ép úgy szükséges, hogy a magyar állam épületéhez az alap megvetése erős kövekből legyen letéve. Jaj annak, ki az alapot rongálja, míg az épület nincs készen, s míg a magyarosítási nagy mű a befejezéshez nem közeledik, addig a profán kezeknek távol kell lenniük attól. Az oláhok jobban tennék, ha

az ok nélküli és czéltalan tüntetések helyett megadnák magukat sorsuknak és az izgatók szavaira fityyvet hányva, tűzhelyükhöz térnének — puliszkát készíteni.

A király mondta! Vessétek elmétekbe szavait ti eltévelyedett tulzók és térjete meg, szálljatok magatokba!

Ne sutor ultra crepidam!

K. Mártonffy Imre.

Az országgyűlés időelőtti feloszlásának tervéről különböző hírek kelték szárnyra egyes ellenzéki lapok hasábjairól. Mint a Pesti Hirlap illetékes helyről értesül, e híreknek semmi tényleges alapjuk nincs. Irányadó körökben szóba se jött az országgyűlés időelőtti feloszlásának kérdése; a kormány ma is határozottan ragaszkodik ahhoz, hogy a megyei igazgatás államosítására vonatkozó törvényjavaslat, mely — mint már régebben jeleztük — a közelebbi napokban be fog terjesztetni, még a jelen országgyűlésen törvényerőre emeltessék s a házszabályok módosítása is főleg a cél érdekében van tervbe véve. A képviselőválasztási ügyekben való bíráskodás új szabályozása iránti javaslatot is oly időben fogja a kormány benyújtani, hogy azt még a jelen országgyűlés szintén letárgyalhassa.

A képviselőház február 27-én rövid ülést tartott. A konzuli bíráskodás törvényjavaslatának hátralevő szakaszait vita nélkül elfogadták. Mivel azonban a ház határozatképességéhez szükséges 100 képviselő az ülésen nem volt jelen, Csánády Sándor, a házszabály önkéntes őre, figyelmeztette az elnököt, a ki az ülést 15 percre felfüggesztette, míg a képviselők kellő számmal összejöttek.

A „Székelyföld” tárczája.

Apróságok.

A bál és az egészség. Az «Egészség» cz. folyóiratról veszszük át a következő elmélkedést: Mindent elront a divat és a majmolás. Van-e szebb társadalmi berendezés, mint hogy a társaság a hosszú, egyhangú télen át időnként összekérül, derült jó kedvvel elcseveg, az ifjuság tánczra perdül, a vig társaság jól étkezik s azután könnyűt kedélyvel lepihen és jól alszik. Ez volna a bál ideálja. Egészséges, léleküdítő multság. De milyen manapság a bál? Jómódu tisztességes családoknak is alig telik egy farsangon át egyre, kettőre. Heteiken át tör a asszonyúnp a fejét: melyik bála menjen és milyen ruhát öltön? Boltokat látogatnak, próbálnak, elégedetlenek, zsörtölődnek. Jön a bál napja. A szegény gyermek (a leány) egész nap nem eszik az izgatottságtól. Ruhája késik, cipője szűk, hogy köny száll a szemébe; a frizör már délben megfésülte, koosin jött s vágatva ment tovább, azért nem érték utól, pedig baj van a frizurával; Mái néne igazította helyre, s szebb lett, mint a hogy a mosszió készítette. A szörnyű hosszú délután lassan mulik. Itt az est. De hát 11 óra előtt nem megy előkelő család. Tizenegy óra tájban elindulnak. Nekem gyalog kell mennem előre, mert a koosiban nem férünk — összegyűröm

a ruhát. Mégis a legelső közt voltunk. A szegény gyermek irult-pirult, az asszony sirt boszuságában. A teremben eleinte dermesztő hideg — később kánikula; ajtók, ablakok közelében bóro. A szép ruha csakhamar rongyokba, a slepp foszlány. Az étteremben . . . uram Isten! ez is étrend? és még meg kell drágán fizetni. Azután ébred a jó kedv. Ugy látszik, nem a jó fiatal kedély, hanem az alkohol ébresztette! Ujra, újra! Szeretném a szegény gyermeket az agyonrázástól megmenteni, de nem hagyják. Elemér öcsém is csitit, hogy ne sokat alkalmatlankodjam leányom tánczosának, mert kihív! Pedig egyszer el is ájult. Nem tudom azért-e, mert szűk volt a ruhája, vagy mert éhes volt. Hajnalodik; mind meg vagyunk törve; kifáradva, elfáulva. Hazatérünk, megfagyva bár, de félálomban. Másnap (vagyis aznap) álmos, borongós, étvágytalan, halavány mindenki; feleségemhez doktort is kelle hivatnom. Egy hétig nem bevertük ki a báli strapácziót, kocsót és éjszakázást. Kérdezem: Értelmes emberekhez való ez? Nem kezdhetnék a bált is akkor, mikor a színházat, s nem végezhetnék szolidan éjtélkor? Ez is ugyanannyi idő a mulatságra, mint a most divatos éjféli utáni multság, a mely már az idő szokatlanúságánál fogva gyötrő kíns és egészségromtó testzsarolás, fiatalra és öregre egyaránt.

Gyula legszebb leánya. A békésmegyei kör egyik estélyén dr. Bácskai Albert felolvasása-

nak egy helyén így szolt: Nincs olyan nő, a k. azt elhiggye magáról, hogy ő ne volna szép és ha csakugyan szép, ne ő volna a legszebb. Ime egy példa rá. Haluszy basa Gyula várát ostromolta; katonái már benn is voltak a vár sáncaiban és mert kemény volt a gyulaiak ellenállása, a basa megfogadta, hogy a vár bevételé esetén a város minden lakosát kardéltre hányatja. E fenyegetésre óriási rémtület támadt a városban. Kitűzték a fether lobogót. Megérkezett a bős basa követe a városházára, hol a városi tanács és 200 uri nő volt egybegyűlve. A basa követe, az ifju Mehemet bég, im ezeket kötötte ki a kegyelem feltételül. A basa megkegyelmez a városnak, ha a tanács 24 óra alatt küld neki: 1. 2000 kenyert (megadjuk! — kiálták). 2. 300 drb tinót (megadjuk). 3. 500 vég téli pesztót (megadjuk). 4. 3000 köböl búzát (megadjuk) és végezetül átküldi a pasának a város legszebbik leányát. A bég ez utolsó szavára a jelenlevő 200 hölgy közül 120 esett hirtelen ájulásba. És evvel a tömeges ájulással konstatálja Mogyoróssy krónikás, hogy Gyulán anno 1624. százhusz hajadon tartotta magát a város legszebb leányának.

Hadi gyakorlatok veloczipéddel a francia katonaságnál. A francia hadügy-miniszter rendeletére a tartalék és a területi sereghez tartozó oly altisztek és katonák, kik megfelelő veloczipéddel rendelkeznek és annak

K.-Vásárhely város képviselő-testülete

folyó hó 2-án ülést tartott, melynek legérdekesebb pontját Háromszékmegye főispánjának a város tanács megvizsgálásáról kiadott nagyérdéki leirata képezte. A főispáni leirat szól a tisztviselők működéséről, de szól Kézdi-Vásárhely város jelenéről s jövőjéről; megmutatja azon utat, melyen haladni kell, hogy Kézdi-Vásárhely a modern városok sorába emelkedjék. A közhajnak igyekeztünk eleget tenni, midőn ezen meleg érzéssel s a székely érdekek alapos ismeretével megírt leirat egyes részleteit ennével közöljük. Egy újabb bizonyíték ez arra nézve, hogy megyénk főispánja öszinte meleg érdeklődéssel viseltetik városunk iránt s hogy legfőbb ohaja, miszerint Kézdi-Vásárhely felemelkedjék azon magaslatra, hova őt hatalmas ipara és élénk kereskedelme utalja. Majha az illetékes helyről jött jó tanács fogékony szívekre találma polgártársaink között s a leiratban foglalt eszmék mihamarább életet nyernek. A leirat kiválóbb részeit ide idtatjuk:

4. Öröndetesen vettem tudomásul, hogy a város iskolaépítési alapja már 16,139 frtra emelkedett. Csak elismeréssel adózhatok a város hazafias polgárainak, hogy ezen önkéntes 10 százalékos rovattal a város jól felfogott érdekében megszávták; mert igen kíváncsún lenné, hogy mentől előbb községi iskolaháza legyen. Sietősen tartom ez építésre való előkészületet, mert Isten után teljes bizalmam van, hogy a jelenlegi helyiségekre a megyének szüksége lesz, egy oly tanodára, mely a város polgárainak úgy, mint a megyének egy régi ohajtásának fog életet adni.

5. Megnyugtató előhaladás az, hogy a városi adósságból az 1890. évben 10,000 forint lett törlesztve.

A megnyílt jövedelmi források czélszerű kihasználásával igen ohajtandó lenne, ha ez év folytán teljesen lefizetné tartozásait, mi pedig tett után-számításom szerint igen is elérhető.

6. Csak dicsőretet érdemel a város tanácsa, hogy a fogyasztási adókat kibérelte. Ezt hogy megtehetette, szakítani kellett azon régi hibás kezeléssel, hogy soha sem volt képes biztos adatokkal megczáfolni a kir. pénzügyi közegek adatait. Majterü háromlott addig azért ok nélkül a városra, hogy majdnem vagyonbukásra került, azt kevesen tudják.

Bartók Károly polgármester és Kovács Dániel pénztáros érdeme, hogy megegyeztetett adatok bemutatásával az eddigi kényszer reáutalás helyett tetemesen olcsóbb szerződési összegben vállalta el a behajtást, ezen haszonon kívül az eddig a város pénztárát terhelő kezelésmérszert díja a 10 százalék. kezelési költséggel fedezve lesz. Csak előre ezen jó uton!

7. A mit a jog élvezetében egyesek önzése miatt a város elvesztett a múltban, azt a korosmárolási jog tényleges elvesztése után a tanács gondosságból italmérési jognak három évre haszonbérbe

használatában tökéletesen jártasok, 13 vagy 28 napi fegyverkötelezettségüket a különféle törzsek-nél mint veloczipédes küldönczök is leróhatják. Hanem a kik erre engedélyért folyamodnak, a joinville-le-ponti katonai torma iskolában vizsgát tartoznak tenni a veloczipéden való ügyességük-ből.

A legvastagabb emberekről kívánt statisztikai tájékoztató adatokat az angol anthropológiai társaság, s Európa több országában gyűjtet az adatokat. Az eredmény az, hogy az angol munkás a legvastagabb ember, mert derekát rendszerint 1.74 méter éri át. Egyáltalában azt lehet mondani, hogy Angliában a férfiak dereka 1.70 méter. A norvégok sem karcsubbak. A dán, a hollandi és a magyar 1.67 méterre viszi. A svájci, az orosz és a belga 5 millimeterrel kevesebbre. A francziánál és a németnél átlag 1.66 méterre tehető a test kerülete, de megjegyzendő, hogy a különböző fajta németek között különbségek vannak. A pomerániai terjedelme például jelentékenyen különbözik a bajorétól. Legkisebb terjedelműek a spanyol és olasz potrohok, melyeknek átlagsz kerülete 1.65 méter.

vételével már 1890-ben egy év alatt 7572 frt 14 kr hasznót hozott a házi pénztárnak. Tekintve, hogy 1891. és 1893. a szeszárulás 12,800 frton lett al-bérletbe átvé, remélni lehet, hogy a múlt évinél nagyobb haszoneredmény lesz.

9. A tartott vizsgálat egy kérdése a kivándor-lásról szól.

A város lakosainak az utóbbi népszámláláskori apadása nem elszomorító-e? Nem elhalálozás, hanem kivándorlás az oka az apadásnak. A város iparosai megszokva mesterségükben a századokig fennálló mintákat, a vámháború kitörésével munka nélkül maradván, a helyett, hogy a nyugaton divó mintákat kezdjék dolgozni, inkább elhagyva a hazát, Romániában keresnek munkakört. Nincs ez jól, hol erős pénzintézetek vannak, mint azon városban, ezeknek kellene kezébe venni az ügyet, segítve, hogy társulva, az iparosok hazai piacra dolgoz-zanak. Magában a városban számos értelmes asztal-os hazai városokat kereste fel és nincs okuk a panaszra, munkájuk igen jól lett fogadva. Más mesteremberek is társulva, a pénzintézetek a tár-sulatoknak könnyebben nyújthatván hitelt, hozat-nának mintákat és bizonyára a mesterember nél-küli erdélyi mezőségen és az idegen áruval meg-tömött magyar alföldön munkájukkal biztos pia-czot kapnak. A nemzetgazdaságban oly becses emberi munka a hazában és nem idegen földön érvényesülne.

Helyén látom a város T. képviselőjének emléke-zésébe hozni a Nagyméltóságú belügyminiszternek azon rendeletét, mely behatóan intézkedik a város egészségügyi állapotairól és javaslatot tesz, hogy mi módon lehetne e sajátságosan épült várost a kor kívánalmainak megfelelőleg, modern várossá tenni. Ezen rendelet indító oka a város legesze-gesebb lakosainak alapos kérelme következté-ben, nem különben a kérlelhetetlen statisztikai adatok, az elhalálozások sokasága miatt kiküldött kormánybiztos; Dr. Geber Ede urnak vizsgálata és szakértői javaslata alapján adatott ki, de ez ideig végrehajtva nem lett.

A város jól felfogott érdekéből, de különösen arra tekintettel, hogy a város a jövő évben meg-nyíló vasúttal — mint sok ideig zárpont a nyu-goti kereskedésben — multhatatlanul számi és vagyoní gyarapodás elé néz. Mindkettőt bizonyára évtized alatt elérí, ha erre helyi és — a mi már ma igen fontolóra jön a városoknál — egészség-ügyi szempontok is akadályt nem képeznek.

A keleti határainkon nagy kincset képező fa és ásványaink, ásványvizeink, fürdőink, egészséges levegőnk vonni fogja előbbi kihasználására, utó-bi élvezetére a tőkepenzest és iparost.

Tíz év nem kell és a város lakossága szaporodni fog, ha

- a) közhelyek,
- b) lakályos épületek,
- c) tanintézetek

lesznek. Ezt azon 900 holdat tevő városban csakis azon utmutatások szerint lehet elérni, melyet kö-rülírt azon magas rendelet. Hiába lesz pénz, ha hely nincs, helyet pedig ily kis területen, csak új utcák nyitásával és azáltal minden hely érteke-sítésével lehet eredményezni.

Mind erre azonban, mert kisajátításuk szüksé-ges, a városnak magának pénzre van szüksége.

A város jelenlegi polgárai, ha a jövő nemzedék érdekeiért önzé czélt nem hajhásznak, bírnak bő-séges segélyforrással: erdei czélszerű értékesíté-sével; a regálemegváltási összegnek a város ré-szére való felajánlásával.

A felveendő tervrajzok elkészítésére, mely ugy sem egy év munkája, nyújt fedezetet a költségve-tésen kívüli bevételék felhasználása e czélra.

A jelenlegi nemzedék kezében van a jövő. Ne-mes elhatározás, erős akaraterő kell és a Magyar-birodalom ezen bizonyára legmagyarabb városa, fejlődése biztosítható. Minden, mi egy város fejlő-désére szükséges, meg van és szerencséje, hogy közelben nincs nagy város, mely azt akadályozná. Egy nagy vidék emporiuma, mely a távolsággért reá utalt, hogy piacát felkeresse eladás és vásár-lás végett.

Nem elég erős tollam valózni azon jövőt, mely a város előtt áll. Teljesen ismerve a helyzetet, a szerencsésen adott körülményeket, előttem áll a

jövő és mindig aggodalom fog el, hogy ha a jelen nemzedék nem ragadja meg az alkalmat, remé-nyem szédül, mint a kártyavár.

Pedig az ónuralomra jött magyar nemzetnek sok századok hibáit kell helyrehozni, ha élni akar. Ily hiba volt a múltban az ország határain ide-gen ajku lakosság telepítése.

A keleti határon nincs, csak Kézdi-Vásárhely oly hely, melyet örvárossá lehet fejleszteni. Vá-rosa polgárai a meghamisítatlan magyar jelleggel — igaz, annak jó és rossz tulajdonaival — felru-házva, képeznek azon erős bástyát, melyre a ma-gyar állameszme megvédésére oly erős szük-ség van.

Ha ezen város lakossága e misszió átérésére és átértésére elég hazafias és elég bátor, a kifejlett város ipar, kereskedelmével és ezek fejlesztésére szükséges intézményeivel, a keleti Kárpátokon velük egy időben letelepedett századok visz-on-tagságai által elszakadtott vérokonainkban a nem-zeti szellemet, melynek gondozására az önrendel-kezéssel már századok óta nem bíró, magyar mi gondot sem fordított, fentartani hivatott. Avagy ha kell, befogadja azokat falai közé testvéri szere-tettel, erősítvén ezáltal a nemzettestet. És meg vagyok győződve, hogy a keleti határon emelkedő ezen város okólni fog hazánk szász városai álla-potán, melyek a betelepülöket idegeneknek te-kintve, ellenök privilegiumot alkottak, minek ma eredménye, hogy számilag összeszűgörcsödtek és ezek számilag tulszárnyaltak.

A magyar állam consolidálásának nagy munká-jában minden vidéknek, helynek kijut a maga része, és hazafiatalanság lenne egy napot is eltöl-teni, melyen ennek létrehozatalára bár egy por-zszemet ne hozunk össze.

Látjuk, hogy lelkes hazafiak nagy egyleteket alkotnak. Az alapvető munkára nagy programm közkén jár. Kerestem a munkaprogrammban a székely érdekeket, de csak „erkölcsi tá-mo-gatást” helyeznek azok kitatásba.

Ha, mint a múltban, önére nére vagyunk hagyat-tatva, fogadjuk el a helyzetet; véres harczokban megvédték őseink e helyet és elszigetelve is az idegen nemzetiségek közt, e föld a magyar állam-eszme termőföldje, kötelező örökségképen szállt mi reánk. A mi munkaprogrammunk ezredéves:

Megtartani e földet, hogy legyen a keleti hatá-ron a székelység védbástyája a magyar állam-eszmének, és zászlónk felirata, melylyel küzdünk, legyen: „Számban, erőben gyarapodni a magyar király, a magyar haza védelmére.”

Es miután erre egyik és leghatalmasabb eszköz a jó közigazgatás, melynek következése a köz-egészség, a köz- és magánvagyon védelme, Kézdi-Vásárhely rendezett tanácsu város képviselőjének ellenőrzeni nemcsak adott jogának, de kötelessé-gének teljesítésére és összetartó működését el-várom.

Fogadás az udvarnál.

Fényes udvari ünnepély folyt 16 február 27 én este négy évi megszakítás után a budai királyi palota száz meg száz lánggal vakítóan megvilági-tott és délszaki növényekkel pazarul díszített ter-meiben, melyen ő felségeik, az uralkodóház szá-mos tagjától körülvéve, a születésre, névre, állásra nézve kiváló és Budapestben időző összes magyar előkelőségeket vendégekül fogadták maguknál.

Az estély fényét azon körülmény, hogy táncz nem volt, legkevésbé sem csökkentette. Olyan vendégcsereg volt, a milyet épen csak Magyaror-szágon lehet látni, a hol nemcsak a hölgyek nyuj-tanak elragadó látványt gazdag öltözékeikkel, vakító ékszezeikkel, főként pedig igazán fejedelmi és elbűvölő megjelenésükkel, hanem a férfi ven-dégek is a magyar díszöltözöket és egyenruhák változatos tömegével, szingazdag, szemkápráztató csoportozatot képeznek. Azon 45 ifjú hölgy meg-jelenése, a kiket most először mutattak be a ki-rályné ő felségének, csak emelte az est érdek-es-ségét.

A kocsik felvonulása már fél 7 órakor kezdetét vette és a kiküldött rendőri közegeknek s az ud-vari személyzetnek nem csekély fáradságukba ke-rült, hogy a felvonulás, mely a Zsigmond-kápolna mellett történt, akadálytalanul, lehető gyorsan menjen végbe. Az elfogadó-termekhez vezető szé-les lépcső mindkét oldalán a koronaőrök legény-sége képezett sort. Minden perczben új meg új vendég érkezett és fél nyolcz órakor már zsufolva

voltak az összes termék, különösen pedig a nagy fehér terem, mely ilyen alkalmakkor mindig szűknek szokott bizonyulni. Az urak nagy része, a három első termen áthaladva, a melléktermekbe ment. A hölgyekkel együtt érkező urak a nagy terembe léptek be, hol a pálcások: báró Révay Simon, gróf Szapáry Tibor, gróf Teleky Tibor, gróf Csekonics Sándor és ifj. gróf Zichy János szabadbá tették a hölgyeknek az utat, hogy a többi hölgyekhez, kik a nagyterem keleti oldalán foglaltak helyet, csatlakozhassanak. A terem másik felét a férfiak foglalták el.

Félnyolcz órától fogva a vendégek elfoglalt helyeiken maradtak, várva a felségek megérkezését.

A miniszterek, gróf Csáky Albin kivételével, valamennyien megjelentek. A külföldi konzulok közül többen jelentek meg s a katonaság rendkívül nagy számban volt képviselve. Számos püspök volt jelen. Különösen számos országgyűlési képviselő jelent meg.

Továbbá megemlítendő azon tény, hogy az egész este majdnem mindenütt csakis magyar szót lehetett hallani. Ő Felsége a királyné, kinek egész környezete, akárhol tartózkodik, kivétel nélkül magyarokból áll, minden hölgyet ezuttal is csakis magyarul szólított meg, úgy, hogy néhány hölgy, kik nem magyar születésűek, majdnem zavarba jöttek.

A zónatarifa sikerei.

Az első zónaévnak eredményei véglegesen most tétetvén közzé, kitűnik, hogy a m. kir. államvasutakon 1889. évi augusztus hó 1-sejétől 1890. év augusztus hó 1-éig 13.451,300 utas szállítottatott 10,862,500 forint bevétellel, holott az előző évben csak 5.684,870 volt az utasok száma 9.047,100 ftt bevétellel, tehát az első zóna-év alatt 7.771,500-al több személy utazott 1.815,400 ftt több bevétellel, mihez még 212,800 fttnyi többlet járul, mely a podgyász után éretett el, úgy, hogy az egész többlet 2.024,200 forintot tett. Az utasok száma emelkedett tehát 137 százalékkal, a bevétel pedig 20 százalékkal a személyeknél, a podgyásznál 56 százalékkal.

Érdekes most annak a kimutatása, hogy ezen bámulatos eredmény mely vonat-neműl s mely osztályban és milyen távolságokban éretett el?

E tekintetben mindenek előtt megemlítendő, hogy az utasok számának százalékos emelkedése körülbelül ugyanaz volt a gyors és személyvonatoknál, a mi azonban nem áll, ha a gyorsvonatoknál nem létező szomszédos forgalom utasait, melyek száma egy magában 7.029,000-et tett, külön választjuk, minék megtörténtével azon eredmény mutatkozik, hogy a gyorsvonati utasok száma 416 ezer 400-ról 971,900-ra, vagyis 134 százalékkal emelkedett, míg ezen emelkedés a személyvonatok távolsági utasainál (I—XIV. zóna) 3.508,200-ról 4.231,600-ra, csak 20 6 százalékat tett.

Ebből kitűnik, hogy mily nagy mértékben vette igénybe a gyors utazásnak az új árak mellett elérhető előnyeit, megjegyezvén mindazonáltal, hogy a gyorsvonaton utazók arányszáma az első osztályban — úgy mint az előtt — csak valamivel tett többet 5 százaléknál, míg a második osztályra 41 és a harmadikra 54 százalékat esett. Ezen eredmény azonban már jövőre összehasonlítási arányul nem fog szolgálhatni, minthogy mult évi június 1-seje óta a gyorsvonatoknál a harmadik kocsi-osztály közlekedtetését forgalmi okokból be kellett szüntetni.

A személy- és vegyesvonatoknál pedig esett az egyes kocsiosztályokban az első osztályra 14, a másodikra 19 és a harmadikra 79 6 százalékat, vagyis körülbelül ugyanannyi, mint az előző évben, a midőn e számok 18, 20 3 és 77 9 százalék tettek.

Ebből azt lehetne következtetni, hogy az olcsó zónadíjszabás életbe léptetésénél számba vett ama várakozás, mely szerint az olcsóbb árak és a sürűbb forgalom folytán az utasok az eddiginél nagyobb számban a felsőbb kocsiosztályokat fogják felkeresni, nem következett volna be. Ez azonban tévedés, mert ha itt is a szomszédos forgalmat elválasztjuk, melynek zöme a dolog természeténél fogva a 3-ik osztályra esett, akkor azt látjuk, hogy a távolsági forgalomban (I—XIV. zóna) az utasok 25 százaléka esett az első, 25 3 százaléka a második és 72 2 százaléka a harmadik osztályra, míg az előző évben e számok 2 4, 21 2 és 76 4 százalékat tettek, mely számokból látható, hogy a II-ik kocsi-

osztálynak a használata jelentékenyen, vagyis több, mint 20 százal. emelkedett.

A mi ezen többletnek az egyes zónákra eső részét illeti, felette érdekes annak konstatalása, hogy az utasok száma nagymértvben a közeli, illetve szomszédos és a nagy távolsági forgalomban emelkedett, hol a mérséklés a korábbi évekhez képest 50—70 százal. tett.

A gyorsvonati utasok száma ugyanis emelkedett az első vonalszakaszban (mely tudvalevőleg 25 kilométerig terjed, ugyanazon alapárral, mely a következő 15 kilométeres zónákra nézve megállapított, mely tehát aránylag nagyobb mérséklést nyújt) 227 százalékkal, a II-ikban 174 százalékkal, a VIII-ikban 168 százalékkal, XIII-ikban 300 és a XIV-ikben 320, ezen öt zónában tehát átlag 225 százalékkal emelkedett, míg a többi összes zónákban az emelkedés csak 41 százal. tett.

Megjegyzendő, hogy a XIII-ik zónában mutatkozott emelkedés nagyrészt a budapest-bécsi forgalomban beállott rendkívüli emelkedésben keresendő, a mennyiben e forgalom a zóna-évben 35 ezer utasról több mint 70,000-re emelkedett.

A XIV-ik zónája nagy forgalmi emelkedéshez pedig nagy mérvben járult a budapest-fiumei és a predeáli forgalom igen jelentékeny szaporulata.

Hasonlóképen emelkedett a forgalom a személy- és vegyesvonatoknál az I-ső zónában (ide értve a szomszédos forgalmat is) 368 százalékkal, VII-ikben 42, a XIII-ikban 64 és a XIV-ikben 192 százalékkal, a többi vonalszakaszokban pedig csak 11 százalékkal.

Ezen meglepő számoknak megfelelően a bevételi többletek is a szomszédos és a távolsági forgalomban a legnagyobbak; a gyorsvonatokra egymagára esik a fent kimutatott 1.815,400 forintnyi többletnek több, mint felerésze, t. i. 977,600 ftt, mely összegből 120,000 ftt az I-ső és II-ik, 258,000 a XIII-ik és nem kevesebb, mint 476,000 ftt a XIV-ik zónára esik.

A személy- és vegyesvonatokra esett 837,800 ftt több bevétel, mely összeg csaknem egészben a szomszédos forgalomra és a XIII., illetve a XIV. zónára esik.

A kiadások többlete csak néhány új vonatnak bevezetésére és azon 3—400 kocsi beszerzésére szorítkozott, melyek — de csak az első zóna-évnek vége felé — szereztettek be, midőn már a kocsik ültőhelyeinek kihasználása 26 százalékról 35-re, tehát több mint 33 százalékkal emelkedett; a vonatkilométerek száma pedig csak mintegy 10 százalékkal, vagyis kerek összegben 1 millió vonatkilométerrel szaporítottatott, melyek költsége — csakis az azok által okozott több költségről lehetvén szó — legfeljebb 4—500,000 ftrra tehető, mi mellett azonban egy a forgalom, mint a bevétel is még folyton emelkedik.

A második zóna-év első fele ugyanis újabb örövendetes eredményeket mutat fel, a mennyiben az alábbi kimutatás tanúsága szerint az előző — első — zóna-évvél szemben az utasok száma újabban 1.200,000-rel és a bevétel 568,000 forinttal szaporodott. Különben a szomszédos forgalom mutat újabb és még a téli időben is csak keveset hanyatló emelkedést, úgy, hogy a 2-ik zóna-év az elsőnél ismét legalább 1 millióval nagyobb bevételt fog felmutatni.

Különfélék.

— A királyné jeruzsálemi útja. Erzsébet királyné jeruzsálemi útjában a szent sir templomát is meglátogatta. Jézus sirjába egy arany fogadalmi szivetet tesz le. Mindkét jeruzsálemi osztrák kolónia, a keresztény meg a zsidó, ki fog a királyné fogadtatására vonulni. Egy óra járásnyira mennek eléje zászlókkal és zenezsával. A „Dávid” kapu előtt, melyen át a királyné bevonulását tartja, emelvénnyit állítanak fel a hölgyek számára.

— A helybeli jőfékony nőgyelet — mint már említettük — jövő vasárnap működvelői előadást rendez a tanácsház nagytermében. Előadatik „A fény árnyai”, Szigligeti Ede hatásos drámája. A szereposztás a következő: Nyáray Béla: Selyei Tóth Albert Charlotte, marquise, neje: Vass Ferenczné urnő. Nyáray Péter, Béla nagybátyja: Kovács Károly. Matild, rokonuk: Piblinger Lotti k. a. Szenczey Jenő: Bartha Károly. Jenei, Béla jószágigazgatója: Szaniszló Kálmán. Bánalmi, egykori tanító: Székelyfi Kálmán. Orvos: xxx.

Mari, társalkodónő: Piblinger Thekla k. a. György, Béla komornyikja: Betegh Pál. Az előadás iránt városszerte nagy az érdeklődés.

— Iparosok és vállalkozók figyelmébe. Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy a m. k. technológiai iparmuzeumban a fém-, fa- és kémiai iparok, valamint az elektrotechnika, fizika, gépészet és építészeti köréből felmerülő konkrét esetekben szaktanácsok és szakvélemények adatnak, valamint műszaki vizsgálatok eszközöltetnek, mire érdekelt iparosaink és vállalkozóink figyelmét felhívjuk, hogy előforduló esetekben saját érdekében ezen intézmény igénybe vételét el ne mulasztják. Szóbeli vagy rövid írásbeli értesítések, melyekhez külön kísérletek vagy munkálatok nem szükségesek, ingyen adatnak. Bővebb felvilágosítás a kamara irodájában szerezhető. A mávárhelyi kereskedelmi és iparkamara.

— Az óvatos császár. Oroszországban sok oly dolgra ráér az uralkodó, a mire más államfőnek nem jut ideje. A császár még a történetírók működésének ellenőrzésével is foglalkozik. Nem régen megtöltotta, hogy Bilbassov tanár II. Katalin uralkodásáról szóló művének 2-dik kötete nyilvánosságra hozassék, mert nem tartotta üdvösnek, hogy a csárné viselt dolgai az igazságnak megfelelően tárgyalassanak.

— A konstantinápolyi kirándulás iránt nagy az érdeklődés és így remélhető, hogy a kirándulók ezuttal is részesülni fognak azokban az előnyökben, melyekben a menetjegyiroda által rendezett konstantinápolyi utazások alkalmával a turisták mindenkor részesülni szoktak. Ez említett előnyök különösen abban állottak, hogy a magyar turisták kitűnő helyet kaptak a szelamlíknál, megtekinthették a szultán palotáit, rendszeresen zárva tartott kincstárát stb. A kirándulás az utazóknak minden elképzelhető kényelmet fog nyújtani, a mennyiben a külön vonathoz külön ékező és hálókocsi is lesz csatolva; előbbiben, mely finom francia konyhát tart, történik az ellátás utközben. A hálókocsiban csak azon utasok foglalhatnak helyet, kik helyüket az ezért járó külön díj lefizetése mellett előre biztosítják.

Közgazdaság.

A magvetés új módja. Long-Island szigetén, a melyen sok konyhakertész van, kik New-Yorkot különféle zöldséggel ellátják, a következőképen vetik a konyhakerti magvakat: A plánták tudvalevőleg mindezek előtt karógyökeret eresztének, a mely annál kevesebb mellékgöyökert ereszt, minél sürűbben állanak a plánták. A plánták erőteljes fejlődésének legfőbb feltételeinek egyike azonban az, hogy minél több mellékgöyökérük vagy hajszálgöyökérük legyen. Ezek fejlesztése végett következőképen járnak el a kertészek: A melegágyakban vagy vetőládákban levő trágyára csak 5—6 cm. vastagon raknak jöminőségi földet, erre alig 1 cm. vastagon fűrészpert vagy apróra vágott és jól megrostált mocsári mohát (Sphagnum) terítnek. Erre a rétegre újra jó földet tesznek, de csak 2 cm. vastag rétegben, s ebbe vetik a magot. Midőn az első karógyökerek lefelé törekedve, a fűrészporgir érnek, azonnal szétágaznak, még akkor is, ha a plánták sürűn állnak. A mint pedig a plántákban a két sziklelél is kifejlődött s az első valódi levél megjelenik, a palántákat más melegágyba ültetik át, a hol minden egyes palánta azonnal fejlődését tovább folytatja.

Milyen zöldségféléket vethetünk a tél vége felé vagy a tavasz kezdetén? A felelet erre a kérdésre nem nehéz s egyszerűen úgy hangzik, hogy a keményebb, ellentállóbb zöldségfajtákat, a mint az idő enyhül, többnyire vetni lehet. 1. A különböző fűszernövények, mint a borsfű, kapor, petrezselyem. 2. A labodafélék, mint kerti zsáza, sóska és a főzeléklaboda (paréj). 3. salátafélék mint fejes-saláta, tépő-saláta, spárgasaláta, csikóriasaláta stb. 4. hagymafélék, mint közönséges hagyma, metélő hagyma, párhagyma (póré). 5. hónapos és korai retek. 6. gyökérfélék, mint karotta, korai sárgarépa, pasztinák, pozdor stb. 7. különböző korai főzelékrépák. 8. hüvelyes vetemények, valamennyi korai futó, velő és csukorborsó. A fölsozolt veteményeket, a mint az idő annyira megenyhül, hogy a kerti földeket megmívelhetjük, azonnal elvethetjük a szabadban is. A káposztaféle zöldségek, u. m. karfiol, fejeskáposzta, kel és karaláb magját csak áprilisban vethetjük a szabadba, a ki azonban igen korán palántákat akar belőlük, az védetebbet, melegebb helyekre, esetleg márcziusban is vetheti, szükséges azonban, hogy a megfagyás ellen alkalmas védőeszközökkel ellássa. Az ily korai vetésre természetesen korai fajtákat kell választani, mert a késői fajták ugyanis az őszi és téli használatra vannak szánva. A korai vetést ezélszerű vékony kompest réteggel, vagy régi, tiszta trágyával betakarni, az ilyen takaró egyrészt a fagytól óvja a veteményeket, másrészt a csirázást mozdítja elő, megjegyzendő azonban, hogy a takaró legfőlebb ujjnyi vastagságu legyen, nehogy a gyenge palánták megfuldjanak alatta.

55-ik közlemény

a kézdívásárhelyi munkaképtelen szegények ápolására hivatott „Stephanie” menedékház részére tett szíves adakozásokról.

Id. Knpán József, Pongrácz János, Szabó Elekné és fia 40—40 kr.; Gáll Gáspár, Gábor Janka, Kreniczky Károly, Császár Dénesné, N. F., Nagy Dénesné, Györbörné, Politzer Rudolf 30—30 kr.; N. N. 24 kr.; Turóczi László, Dénes Lajosné, Pásztobi Tiborné, Veres Benedekné, Molnár István fényképész, Mátyus László, Nagy Antal, Kovács Ferencz, Mihály Józsefné, Wertán Endréné, öz. Benkő Pálné, Molnár Ferenczné, Jancsó Sámuel, Kovács József szűcs, Szöcs Imréné, N. N. 20—20 kr.; Wincendorfer Ferdinánd, Császár Gergely, Müller Józsefné, Csiki Józsefné, Rácz András 10—10 kr.; N. N. 20 kr.; Szabó Mózesné 4 véka pityóka, Réthi Józsefné, Ambrus Albert, Szotyori Dániel, id. Zsigmond György, Török Sándorné 2—2 véka pityóka; Kolonics Istvánné, Benkő József, öz. Bodor Jánosné, Szöcs Károlyné, Jancsó Pál, Nagy József, Kovács János, Sára Imre, öz. Dézsi Dánielné, Szöcs János, Mazinger Józsefné, Kovács Dánielné, Fejér Lukácsné, Szabó János mézárós, Megyaszi István, Kovács János mézárós, Csekme Lajos, Szöcs Károly, Pap Vilma, ifj. Szöcs Mihályné, Kovácsy Bálintné, Szöcs Dávid 1—1 véka pityóka, Megyaszi Gábor 4 liter pityóka.

Fogadják a nemes szívű adakozók e helyen is a munkaképtelen szegény öregek nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdí-Vásárhelyt, 1891. febr. 11-én.

Br. Szentkeresztly Stephanie,
elnök.

Vajna Károly,
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Nyers-selyem (Bast) ruhakelméket

10 ft 50 kr.-ért egy ruhára (ugy jobb minőségben is) küld, portó- és vámmentesen G. Henneberg (cs. és kir. udv. szállító) Zürichben. Minták posta fordultán. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

VENDEGLŐ.

Alulirotnál a tek. Deák Imre ur tulajdonát képező vendéglőben április 1-jétől kezdve jó és olcsó koszt és kitudó borok kaphatók. Kovászna, 1891. márczius 4.

Szotyori Istvánné.

Sz. 843—1891.

Arverési hirdetmény.

Háromszékvármegye, Alcsernáton község, a község és közbirtokossága tulajdonát képező „Ávas-rétoldal és Gál-pataka” nevű erdős területet találtató mintegy 15,000 tölgy és ezen kívül más egyéb nemű fák, a Nagyméltóságú m. kir. Földmívelésügyi Minisztérium 1890. évi 23615. sz. a. engedélye és a vármegye törvényhatóságának 1890. évi 491. jkvi pont alatti határozata folytán nyilvános árverésen eladandó lévén, annak elárverezésére f. évi április 1-ét, esetleg április 11-ik napjait, mindannyiszor d. e. 9 órája Alcsernáton község házánál ezennel kitudetik.

Miről vásárolni szándékozik azon hozzáadással értesítettnek, hogy a kikiáltási ár 52 000 ft, melynek 10 százaléka az árverés megkezdése előtt árverezési biztos kézdíjárasi főszoigabiró kezébe leteendő.

A további árverési feltételek alattirt főszoigabiró hivatalos irodájában és Alcsernáton község előljáráóságánál, a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők.

Kézdí-Vásárhelyt, 1891. február hó 27. én.

Gábor Péter,
főszoigabiró.

Sz. 534.

v. h.

Arverési hirdetés.

Alólirt kir. bírósági végrehajtó a kézdívásárhelyi tekintetes kir. járásbírósnak 1890-ik évi 3719. szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhirre teszi, miszerint végrehajtó Dávid Gyulának 82 ft 65 kr. o. é. követelése s járulékaik iránt végrehajtást szenvedő ifjabb Bede József és neje kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt 320 ft 25 krra becsült ingóságok, u. m.: házi butorok, ágynemű, kalapkészlet, műszerek nyilvános birói árverezésen készpénzért el fognak adatni, minek felperes kérésére a piacon leendő esz-

közlésére határidőül 1891-ik évi márczius hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája tuzetik ki, mely árverésre a vevők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdeklött ingóshgpk emez árverésen, az 1881 évi LX t.-cz. 180. §-a szerint, szükség esetében becsáron alól is eladatni fognak; a lefoglalt ingóságok netaláni elsőbbségi igénylői pedig figyelmeztetnek, hogy jogaikat alólirt kir. bir. végrehajtónál és az árverés napján a helyszínen az árverezés kezdetéig szabályszerűen érvényesítsék, mert különben igényeik későbbben figyelmen kívül fognak hagyatni.

Kelt Kézdí-Vásárhely, 1891 évi január hó 27-én.

Kakutsi Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

!!! Regále-igazolványok !!!

T. cz.

Tudomásom lévén arról, hogy az állam részéről kiadott regále igazolványok (járadék-szelvények) a legtöbb esetben utazó agentek által vétetnek a felektől rossz árfolyammal, bátor vagyok az eladás megkönnyítése céljából szolgálataimat ezennel felajánlani. Bank- és váltóüzletemben az ebbeli forgalomnak nagy része összpontosul és mindenkor abban a helyzetben vagyok, ilyfele igazolványokat a legjobb árban, külön megtérítve a január 1-től folyó 4½% kamatot, értékesíteni.

Kiváló tisztelettel:

Adler Jacob L.

bank- és váltó-üzlete, Brassó.

(2—7)

ÉRTESÍTÉS.

A kézdívásárhelyi takarékpénztár igazgatósága értesíti a nagy közönséget, hogy regále-kötvényeket és utalványokat vásárol, vagy a kötvények és utalványok eladását előnyös összeköttetéseinél fogva jutányos árban közvetíti.

Az igazgatóság.

Kiadó lakások.

Az öz. Hankó Lászlóné tulajdonát képező s a piac keleti során levő kőház emeleti része a hozzá tartozó pin-czével, ugy a piac keleti részén Bándy István kereskedése melletti udvartéren levő faház minden hozzátartozó mel-léképületekkel ez évi Szent György-naptól kezdődőleg bérbe adatik. Értekezhetni a tulajdonosnőnél.

Molnár J. műmalmának gyer-gyó-szentmiklósi raktárába megfelelő készpénz, fekvőség vagy más óvadékkal biró

raktárkezelő

kerestetik. Ajánlatok szóval vagy írásban Molnár Józsiás-hoz Kézdí-Vásárhelyre inté-zendők.